

VALTIOSÄÄNTÖOIKEUS, PAKOLLISTEN AINEOPINTOJEN TENTTI 15.11.2013

Tenttiohjeet:

- Tentissä on 4 kysymystä.
- Tentti on lakikirjatentti.
- Kirjoita jokainen vastaus omalle paperilleen.
- Kirjoita oma nimesi ja opiskelijanumerosi kuhunkin vastauspaperiin.
- Laita vastauspapereihin marginaalit.
- Vastaustila on määritelty kunkin kysymyksen kohdalla erikseen. Vastaustilaan pitää mahduttaa vastaukset myös kysymyksen kaikkiin alakohtiin. VASTAUSTILAN YLITTÄVÄÄ OSAA EI LUETA!
- Mikäli jätät vastaamatta johonkin kysymykseen, jätä kuitenkin kysymyksen numerolla sekä nimelläsi ja opiskelijanumerollasi varustettu paperi ko. vastauksen tilalle.
- Mikäli luovutat, jätä tätä koskeva paperi, joka on varustettu nimelläsi, opiskelijanumerollasi ja luovun-merkinnällä.
- Kirjoita vastauksesi selkeällä käsialalla ja esitä asiat loogisessa järjestyksessä hyvin perustellen.
- Kysymyksen 1. pisteet voi korvata *korvaavilta luentosarjoilta saaduilla pisteillä*. Merkitse saamasi korvaavat pisteet kysymyksen 1. vastauspaperille.
- Mikäli olet saanut *hyvityspisteitä* (esimerkiksi ennen lukuvuotta 2008–2009 valtiosääntöoikeuden luennoilta saadut pisteet), kirjoita ne näkyviin 1. kysymykseen antamasi vastauksen perään.
- Tentti kestää 5 tuntia.
- Tenttitilaisuudessa toimitaan Helsingin yliopiston tutkinto- ja oikeusturvajohdosäännön mukaisesti. Tenttiajan ylittäminen eli tenttivastauksen kirjoittaminen tentin päätyttyä tulkitaan kuulusteluvilpin yritykseksi. Kännykän hallussapito tentin aikana tulkitaan vilpin yritykseksi. Kännykän käyttäminen tentin aikana tenttisalissa tai lyhytaikaisen tenttisalista poistumisen aikana tulkitaan kuulusteluvilpiksi, ja tällöin kuulustelu keskeytetään.
- Tulokset 13.12.2013 oppiaineen ilmoitustaululla.
- Tenttiä koskevissa epäselvyyksissä yms., ota yhteys: Ilona Nieminen, ilona.nieminen@helsinki.fi, puh: 040 595 7329.

1. Miten Euroopan unionin perustamissopimuksia uudistanut ns. Lissabonin sopimus vaikutti perus- ja ihmisoikeuksiin Euroopan unionissa?

(Vastaustilaa on enintään kaksi sivua, ts. puoli konseptiarkkia. Max. 10 p.)

2. Poikkeuslaki on suomalainen valtiosääntöerikoisuus. Mitä tarkoitetaan siihen liittyen supistetulla perustuslainsäätämisyjärjestyksellä? Miten poikkeuslait vaikuttavat perustuslain tekstiin? Poikkeuslailla voidaan säätää vain rajatusta poikkeuksesta perustuslakiin. Minkälaisia ohjeita erottuu perustuslain esitöistä ilmaisulle ”rajattu poikkeus”?

(Vastaustilaa on enintään kaksi sivua, ts. puoli konseptiarkkia. Max. 10 p.)

3. Tutkiva journalisti Rymy Petkelström on laatimassa lehtikirjoitusta lakien ja muiden säädösten perustuslainmukaisuuden valvontajärjestelmästä Suomessa. Juttunsa asiavirheettömyden varmistamiseksi hän esittää vastattavaksesi seuraavat kysymykset:

a) Mitkä muut tahot kuin eduskunnan perustuslakivaliokunta voivat valvoa lakiehdotusten perustuslainmukaisuutta *lakien säätämisvaiheessa*?

b) Jos asetuksella voimaansaatettu kansainvälinen ihmisoikeussopimus näyttää olevan ensikatsannossa ristiriidassa lain säännöksen kanssa, miten suomalaisen viranomaisen tai tuomioistuimen tulee toimia?

c) Voivatko kaikki suomalaiset tuomioistuimet ja viranomaiset antaa etusijan perustuslaille, jos niiden käsiteltävänä olevassa asiassa lain säännös on ristiriidassa perustuslain kanssa?

d) Onko suomalaisen tuomioistuimen tai viranomaisen toimivallan kannalta eroa sillä, jos kotimainen lain säännös on ristiriidassa perustuslain tai Euroopan ihmisoikeussopimuksen taikka Euroopan unionin oikeuden kanssa ja jos on, mitä?

(Vastaustilaa on enintään kaksi sivua, ts. puoli konseptiarkkia. Max. 10 p.)

4. Eduskunnassa on vireillä lakiehdotus, jonka tarkoituksena on ehkäistä ja vähentää ympäristön pilaantumista haja-asutusalueilla. Tutkiva journalisti Rymy Petkelström on laatimassa lakiehdotuksesta lehtijuttua. Hänestä lakiehdotus "haiskahtaa" pahasti perustuslain vastaiselta mutta hän päättää kuitenkin pyytää valtiosääntöoikeudellista arviotasi seuraavista kysymyksistä:

a) Miten on arvioitava perustuslain kannalta lakiehdotuksen 10 §:ää, jonka mukaan valtioneuvosto voi antaa asetuksella tarpeelliseksi katsomiaan säännöksiä kiinteistön haltijan ja kiinteistöllä vakituisesti asuvan henkilön talousjätevesien käsittelyvelvoitteista ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi?

b) Miten on arvioitava perustuslain kannalta lakiehdotuksen 13 §:ää, jonka mukaan talousjätevesien yleisiä käsittelyvaatimuksia ei sovelleta lain voimaan tullessa olemassa olevaan käyttökuntoiseen jätevesijärjestelmään, jos kiinteistön haltija ja kiinteistöllä vakituisesti asuvat ovat täyttäneet lain voimaan tullessa 58 vuotta, kun huomioidaan muun muassa se, että talousjätevesien käsittelyvaatimusten täyttäminen edellyttää hyvin kalliita, vähintään 5000 euron suuruisia investointeja kiinteistön haltijalta tai kiinteistöllä vakituisesti asuvalta?

(Vastaustilaa on enintään kaksi sivua, ts. puoli konseptiarkkia. Max. 10 p.)

**STATSFÖRFATTNINGSRÄTT, OBLIGATORISKA ÄMNESSTUDIETENTAMEN
15.11.2013**

Tentamensinstruktioner:

- Tenten har 4 frågor.
- Tenten är en lagbokstent.
- Skriv varje svar på skilt papper.
- Skriv ditt namn och ditt studienummer på varje svarpapper.
- Dra marginal på svarpappren.
- Svarsutrymmet är definierat skiljt för varje fråga. Svarsutrymmet bör också innehålla svar på frågans alla underpunkter. **DEN TEXT SOM ÖVERSKRIDER SVARSUTRYMMET LÄSES EJ!**
- Om Du lämnar någon fråga obesvarad bör Du i stället för svaret lämna in ett papper med numret på frågan samt namn och studienummer.
- Om Du avstår lämna in ett papper med namn, studienummer och uppgift om att Du avstår.
- Skriv svaret med tydlig handstil, motivera svaret väl och framför det i logisk ordningsföljd.
- Poängen för fråga 1. kan ersättas med *poäng från ersättande föreläsningsserier*. Anteckna de ersättande poängen på svarpappret för fråga 1.
- Ifall Du har erhållit *bonuspoäng* (till exempel från statsförfattningsrättsliga föreläsningar före läsåret 2008–2009), skriv dessa efter ditt svar på fråga 1.
- Tentamenstiden är 5 timmar.
- Under tentamenstillfället skall examens- och rättssäkerhetsinstruktionen för Helsingfors universitet iakttas. Överskridandet av tentamenstiden, dvs. skrivande av tentamenssvar efter att tenten tagit slut tolkas som försök till förhörsfusk. Innehav av mobiltelefon under tenten tolkas som fuskförsök. Användningen av mobiltelefon under tentamenstillfället i tentamenssalen eller under kort avlägsnande ur tentamenssalen tolkas som förhörsfusk och leder till avbrytande av förhöret.
- Resultaten 13.12.2013 på läroämnets anslagstavla
- Vid oklarheter el.dyl. beträffande tenten kontakta: Ilona Nieminen, ilona.nieminen@helsinki.fi, tel.: 040 595 7329.

Tentamensfrågor:

1. Vilken verkan har det sk. Lissabonfördraget, som förnyade Europeiska unionens grundfördrag, haft på mänskliga rättigheter och grundläggande friheter i Europeiska unionen?

(Svarsutrymmet är begränsat till två sidor, dvs. ett halvt konceptark. Max. 10 p.)

2. Undantagslag är en finsk specialitet i statsförfattningsrätten. Vad avses i anslutning till detta med inskränkt grundlagsordning? Hur inverkar undantagslag på grundlagens text? Med undantagslag kan man bara stadga om ett avgränsat undantag från grundlagen. Hurudana instruktioner kan man särskilja från grundlagens förarbeten för uttrycket ”avgränsade undantag”?

(Svarsutrymmet är begränsat till två sidor, dvs. ett halvt konceptark. Max. 10 p.)

3. Den undersökande journalisten Rymy Petkelström håller på att sammanställa en tidningsartikel om övervakningssystemet i Finland för lagarnas och andra stadgandes grundlagsenlighet. För att garantera att det inte förekommer sakfel i texten framför han följande frågor till dig som du skall besvara:

a) Vilka andra instanser än riksdagens grundlagsutskott kan övervaka lagförslagets grundlagsenlighet vid det skede då lagarna stiftas?

b) Om ett internationellt människorättsavtal som trätt ikraft genom en förordning verkar på första ögonkastet vara i strid med lag, hur skall finska myndigheter eller domstol agera?

c) Kan alla finska domstolar och myndigheter ge företräde till grundlagen, om lagen i det ärende som de behandlar är i strid med grundlagen?

d) Är det ur behörighetens perspektiv skillnad för finska domstolar och myndigheter om en nationell lag är i strid med grundlagen eller Europeiska människorättskonventionen, eller med Europeiska unionens rätt. Och ifall om, så hur?

(Svarsutrymmet är begränsat till två sidor, dvs. ett halvt konceptark. Max. 10 p.)

4. I riksdagen är ett lagförslag anhängigt vars syfte är att förhindra och minska förorenande av miljön i glesbygden. Den undersökande journalisten Rymy Petkelström skriver en tidningsartikel om lagförslaget. Enligt honom "Luktar" lagförslaget som om det vore illa grundlagsvidrigt, men han beslutar att trots allt be om en statsförfattningsrättslig bedömning av följande frågor.

a) Hur skall man ur grundlagens perspektiv bedöma lagförslagets 10 §? Enligt 10 § kan statsrådet med förordning ge de regler som de anser nödvändiga beträffande fastighets innehavares, eller den som bor stadigvarande på fastigheten, behandlingsskyldighet av hushållsavloppsvatten för att förhindra och förminska förorenande av miljön.

b) Hur skall man ur grundlagens perspektiv bedöma lagförslagets 13 §? Enligt 13 § tillämpas inte, när lagen träder i kraft, de allmänna behandlingskraven för hushållsavloppsvatten på redan existerande och användbart skick varande avloppsvattensystem, om fastighetens innehavare eller den som stadigvarande bor på fastigheten har fyllt 58 år då lagen träder i kraft. Man tar också i beaktande att uppfyllandet av behandlingskravet för hushållsavloppsvatten förutsätter dyra, minst 5000 euro stora investeringar för fastighetens innehavare eller den som stadigvarande bor på fastigheten.

(Svarsutrymmet är begränsat till två sidor, dvs. ett halvt konceptark. Max. 10 p.)